

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2008

tijdvak 2

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 55 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

De Nederlanders en hun vakantiebestemmingen

---

1 **A**

2 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat het in dit gebied bijna het hele jaar door aangenaam vakantieweer is.

3 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Er wordt Nederlands gesproken.
- Curaçao hoort bij het Koninkrijk der Nederlanden.
- Er gaan veel lijnvluchten vanuit Nederland naar Curaçao toe.
- Er zijn veel toeristische voorzieningen.

4 **D**

5 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat daardoor het communistische systeem / de dictatuur in stand wordt gehouden.

6 **D**

7 **C**

8 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat de vakantiedrukke wordt veroorzaakt door vakantiegangers richting Spanje en Portugal.

9 **maximumscore 1**

Alleen in deze periode is er pooldag / dan is het zomer.

Opmerking

Een antwoord als: dan is het er koud, mag niet worden goed gerekend.

10 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Dan zijn de prijzen het hoogst.
- Er zijn meer reizen waaruit je kunt kiezen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 **maximumscore 1**

Er zijn geen verblijfplaatsen / toeristische voorzieningen op Antarctica.

12 **D**

13 **maximumscore 1**

De piste ligt boven de boomgrens.

14 **C**

15 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Europa is al het meest ontwikkelde toeristische gebied.
- Europeanen gaan al vaker dan gemiddeld op vakantie.
- In Europa is meer sprake van verzadiging op de toeristenmarkt dan in andere vakantiegebieden.

16 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Deze reizen zijn ver / verder weg en daardoor duurder.
- Verre / verdere bestemmingen gaan meestal per vliegtuig en zijn daardoor duurder.
- Verre / verdere bestemmingen hebben meestal naar verhouding dure excursies.
- Verre / verdere bestemmingen duren meestal langer dan vakanties in Europa en zijn daardoor duurder.

17 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De reiskosten zijn laag.
- Veel mensen nemen eigen spullen mee van huis.
- De verblijfskosten worden door meerdere mensen gedeeld.

18 **C**

19 **B**

20 **maximumscore 1**

Het was toen kerstvakantie.

Opmerking

Dan is het er een aangenaam klimaat, mag niet worden goed gerekend.

Vraag	Antwoord	Scores
21	maximumscore 1 De prijzen van verblijf zijn drastisch verlaagd.	
22	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat het buitenlandse bedrijven zijn die zelf over voldoende geld beschikken.	
23	maximumscore 2 Voorbeelden van een juist antwoord bij objectieve informatie zijn:	1
	– Het merendeel van de bevolking woont in de kustgebieden.	
	– Er wonen ongeveer 128 miljoen mensen op dit eilandenrijk.	
	– De hoofdstad is Tokyo.	
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
	Voorbeelden van een juist antwoord bij subjectieve informatie zijn:	1
	– In het noorden van het land is een fantastische natuur te ontdekken en zeer bijzondere uitzichten.	
	– sprookjesachtig Imperial Palace	
	– indrukwekkende tuinen	
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
24	maximumscore 1 De Fuyi Jama is een met sneeuw bedekte vulkaan.	
25	maximumscore 1 Ze gaan ook naar andere gebieden waar het klimaat anders kan zijn.	
26	maximumscore 1 Taal / schrift wijkt sterk af (van bijvoorbeeld het Engels).	

Omgaan met natuurlijke hulpbronnen

27	maximumscore 1	
	– 3	
	– 4	
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
28	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – minder bebouwing – meer ruimte voor rivieren / minder kanalisatie / herstellen natuurlijke loop van rivieren – aanleg overloopgebieden – verplaatsen dijken en stuwen 	
29	A	
30	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 = zeewater • 2 = bevroren in ijskappen (bijvoorbeeld op de Zuidpool en Groenland) 	1 1
31	A	
32	<p>maximumscore 1</p> <p>In de lage delen van Nederland kan nauwelijks (zoet) grondwater worden gewonnen omdat er dan brak of zout water naar boven komt.</p>	
33	<p>maximumscore 1</p> <p>Er wordt veel water afgetapt voor irrigatie.</p>	
34	C	
35	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het regenwater komt niet terecht in het riool en hoeft dus niet gezuiverd te worden (en dat is goedkoper). – Het regenwater gaat rechtstreeks naar nabijgelegen sloten of vaarten. – Het regenwater wordt geïnfilteerd in de bodem. – Het regenwater komt niet in het riool en bij hevige regenval is er minder kans op overlopende riolen. 	
	per juist antwoord	1
36	B	
37	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – verlaging van de uiterwaard – aanleg nevengeulen / hoogwatergeulen – kribverlaging – dijkverlegging – zomerbedverbreding 	

Vraag	Antwoord	Scores
38	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: – Het gaat ten koste van landbouwgrond. – Het gaat ten koste van bebouwing. – Het gaat ten koste van infrastructuur. – Het gaat ten koste van flora / fauna.	
39	A	
40	B	
41	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn: – Het verbruikt geen energie / milieuvriendelijker. – Het gaat niet kapot / heeft nauwelijks onderhoud nodig. – Er is niet veel (technische) kennis voor nodig. – Het stinkt niet.	
	per juist antwoord	1
42	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat • schoon drinkwater tot een betere gezondheid / minder ziekten leidt • en dit leidt tot meer werk / welvaart	1 1
43	B	
44	C	
45	maximumscore 2 W = 2 X = 3 Y = 1 Z = 4	
	Indien vier antwoorden juist	2
	Indien drie / twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
46	maximumscore 2 • De Oekraïne is het centrale doorvoerland / bijna alle pijpleidingen naar West-Europa gaan via de Oekraïne • Veel landen zijn voor een groot deel aangewezen op import van Russisch gas	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

47 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Het is schoner.
- Het is milieuvriendelijker / minder CO₂.
- Het raakt niet op.

48 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Het gaat ten koste van de voedselproductie.
- Het gaat ten koste van het tropisch regenwoud.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 20 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tabel 1	vrij naar: NIPO, 2006
kaart 1	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2003
tekst 1	bron: Eigen archief
foto 1	bron: Eigen archief
diagrammen 1, 2, 3 en 4	vrij naar: Algemeen Dagblad, 4-12-2006
kaart 2	vrij naar: Algemeen Dagblad, 27-7-2006
kaart 3	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
tekst 2 en tabel 2	vrij naar: Askja reizen
kaart 4	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
foto's 2, 3, 4 en 5	bron: Südtirol informatie, z.j.
tabel 3	bron: Ministerie van Economische Zaken / World Tourism Organization (WTO), 2006
diagrammen 5 en 6	vrij naar: ContinueVakantieOnderzoek, 2007
diagram 7	vrij naar: www.cbs.nl
tekst 3	vrij naar: Eigen archief
kaart 5	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
tekst 4 en 5	vrij naar: www.kuoni.nl
kaart 6	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
foto 6	bron: www.kuoni.nl
diagram 8	bron: www.koningaap.nl
figuur 1 en 2	vrij naar: Rheinischer Merkur, nr. 35, 2005
diagram 9	bron: www.vitens.nl
diagram 10	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
kaart 7	vrij naar: NRC Handelsblad, 9-3-2000
tekst 6 en kaart 8	vrij naar: de Volkskrant, 13-12-2006
figuur 3	bron: www.gemeentealkmaar.nl
kaart 9 en tekst 7	vrij naar: NRC Handelsblad, 20-4-2006
foto 7	bron: de Volkskrant, 20-11-2006
kaart 10	vrij naar: De Grote Bosatlas, 2007
tekst 8	vrij naar: de Volkskrant, 20-11-2006
tekst 9	vrij naar: IS, april 2006
foto 8 en tekst 10	bron: Limburgs Dagblad, 30-10-2004
diagrammen 11, 12 en 13	vrij naar: NRC Handelsblad, 7-1-2006
kaart 11	vrij naar: NRC Handelsblad, 2-12-2005
kaart 12	vrij naar: The Times, 25-4-2006.
diagram 14	vrij naar: NRC Handelsblad, 20-10-2006
figuur 4	vrij naar: NRC Handelsblad, 13-5-2006